RIDDERKERK

Jaarverslag Leerplicht Gemeente Ridderkerk

2019-2020

HOOFDSTUK	PAGINA

Voorwoord	3
Inleiding	4
Leerplicht wat is dat?	4
Wanneer is een kind leerplichtig?	4
Wanneer geldt de kwalificatieplicht?	5
10 vragen aan de directeur van het Maximacollege	5
Corona en Leerplicht	6
Bijzondere omstandigheden verzoeken	7
Samenwerken met wie en waarom?	8
SISA	9
Aanpak schoolverzuim en overige werkzaamheden leerplichtambtenaren	10
Meldingen absoluut-, relatief-, luxeverzuim	11
Kennisgevingsbrief	11
Waarschuwing	12
Halt-verwijzing	12
Pak Je Kans	12
Proces-verbaal	13
Bemiddelingen	13
Gedoogbeschikking	14
Thuiszitters	14
Variawet	14
Verwijderingen	14
Vrijstellingen	15
Vervangende leerplicht	15
Voortijdig schoolverlater, casus Jongerencoach	16
Conclusie	17
Doorkijken naar 2020-2021	17

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt het jaarverslag van schooljaar 2020-2021 namens het team leerplicht van Ridderkerk.

Het schrijven van een jaarverslag is een moment van achteruitkijken en vooruitblikken. Als eerste komt de coronacrisis in mijn gedachten. Eind maart gingen de scholen acuut dicht en veranderende de manier van lesgeven, met alle gevolgen van dien. Met volledige inzet heeft het onderwijs geprobeerd dit zo goed mogelijk vorm te geven. De leerplichtambtenaren hebben samen met het onderwijs en de andere netwerkpartners gekeken of 'alle leerlingen in beeld waren' en daar waar nodig extra ondersteuning geregeld. We hebben gemerkt dat veel leerlingen en ouders het onderwijs op afstand ontzettend goed hebben opgepakt maar dat het ook voor een aantal moeilijk was om te blijven werken aan de schooltaken. Onze rol lag vooral in het stimuleren van leerlingen en ouders tot het volgen van onderwijs. Ook het komende schooljaar (2020-2021) zullen de gevolgen van de coronacrisis te merken zijn voor ons werk. Ons voornemen is te blijven aansluiten in deze onzekere tijd die voor ons ligt en te ondersteunen daar waar mogelijk, zodat het recht op ontwikkeling van alle jongeren in onze gemeente geborgd is.

Naast de coronacrisis die het afgelopen half jaar op de voorgrond heeft gestaan hebben we als leerplicht dit schooljaar ook nodige stappen gemaakt in samenwerking en ontwikkeling. We hebben kritisch gekeken naar onze kerntaken en de werkprocessen opnieuw vastgelegd. Daarnaast hebben we geïnvesteerd in de onderlinge samenwerking. Dit alles met als doel om de continuïteit en kwaliteit te blijven bieden voor alle jongeren in onze gemeente, nu en ook in de toekomst.

U snapt dat beide ontwikkelingen gevolgen hebben voor de jaarcijfers. Deze zullen deels afwijken in vergelijking met de voorgaande jaren omdat onze taken er anders hebben uitgezien. Daarnaast hebben we ook hernieuwde afspraken gemaakt hebben over de telling. We zullen per onderdeel een toelichting geven wanneer dit van toepassing is.

Veel leesplezier!

Inleiding

Behalve dat iedere gemeente elk najaar gegevens aan de minister moet verstrekken over de omvang en de behandeling van het schoolverzuim, willen wij u in dit jaarverslag ook meenemen in de werkzaamheden van de leerplichtambtenaar.

De inhoud van het werk van de leerplichtambtenaar is in de afgelopen jaren steeds meer verschoven van handhaving naar bemiddeling. Dit blijkt ook nu weer in tijden van corona, waar handhaving op een 2e plaats is komen te staan. Het bereiken van leerlingen (en ouders) tijdens en na de landelijke lock-down was belangrijker dan handhaving om ervoor te zorgen dat leerlingen zoveel mogelijk onderwijs kregen. Hiermee werd en wordt voorkomen dat leerlingen in leerniveau afzakken, uit beeld raken bij school, sociale contacten verliezen, etc.

Met de komst van corona is de samenwerking in het team van de leerplichtambtenaren nog meer benut om eenduidig de scholen, leerlingen en ouders te adviseren. Veranderingen in landelijke coronarichtlijnen en regionaal beleid werden scherp in de gaten gehouden om de werkafspraken hier zo goed mogelijk op af te stemmen. Corona loopt als rode draad door dit jaarverslag, omdat het vanaf maart 2020 tot op heden van invloed is op het onderwijs en de werkzaamheden van de leerplichtambtenaren.

Op 01 oktober 2019 waren in Ridderkerk 6579 inwoners tussen de 4 en 18 jaar ingeschreven in de Basisregistratie Personen. Deze categorie inwoners zijn grotendeels leerplichtig en is de categorie waarop de leerplichtambtenaar zich richt. Het inzicht in de omvang en de behandeling van het schoolverzuim is noodzakelijk voor het beleid van onderwijsinstellingen, samenwerkingsverbanden passend onderwijs en gemeenten. Met deze informatie wordt ook het jaarverslag voor leerplicht opgemaakt.

	Aantallen uit de BRP
	01-okt-19
4 jarigen	471
5 tot 12 jarigen	3294
12 tot 16 jarigen	1821
16 tot 18 jarigen	993
Totaal	**6579**

In dit jaarverslag over het schooljaar 2019-2020 wordt uitgelegd wat er gebeurde als een leerling van school verzuimt. Welke soorten schoolverzuim er zijn en hoe deze worden behandelt door de leerplichtambtenaren. Er worden cijfers genoemd van het aantal verzuimmeldingen die de afdeling leerplicht behandelde, maar ook hoeveel leerlingen een waarschuwing voor hun verzuim kregen. Bij een aantal onderwerpen zijn de cijfers benoemt van het voorgaande schooljaar, hierdoor wordt het inzichtelijk of de aantallen zijn toegenomen of afgenomen.
Behalve dat de leerplichtambtenaar een toezichthouder is namens de gemeente is deze ook een buitengewoon opsporingsambtenaar en kan daardoor leerlingen of ouders een sanctie opleggen bij aanhoudend en verwijtbaar verzuim. Regelmatig is de leerplichtambtenaar bij de schoolgang van een leerling betrokken om te bemiddelen. Maar met wie werkt leerplicht samen? Wat waren de ontwikkelingen van afgelopen jaar? Al deze onderwerpen en meer zijn te lezen in dit jaarverslag. Maar wat is leerplicht eigenlijk?

Leerplicht wat is dat?

Leerplicht is de wettelijke verplichting om kinderen onderwijs te laten volgen. De Leerplichtwet is er op gericht te waarborgen dat alle kinderen aan onderwijs kunnen en zullen deelnemen (behalve de in de wet zelf genoemde uitzonderingen/vrijstellingen).
In de gemeente Ridderkerk wordt de Leerplichtwet 1969 uitgevoerd door leerplichtambtenaren, zij houden zich bezig met de bestrijding van ongeoorloofd schoolverzuim van leerlingen woonachtig in Ridderkerk. Daarnaast begeleiden ze leerplichtige-, en kwalificatieplichtige leerlingen, die om verschillende redenen niet naar school gaan, zo goed mogelijk terug naar het onderwijs.

Wanneer is een kind leerplichtig?

Een kind is volledig leerplichtig vanaf de eerste schooldag van de maand, volgend op de 5e verjaardag tot aan het einde van het schooljaar waarin het kind 16 jaar wordt.

Wanneer geldt de kwalificatieplicht?

De kwalificatieplicht geldt voor leerlingen zonder startkwalificatie (diploma HAVO, VWO of MBO2) vanaf 16 jaar tot de 18e verjaardag.
Zolang een leerling (het schooljaar volgend op het schooljaar waarin hij 16 jaar is geworden) praktijkonderwijs of speciaal onderwijs in de uitstroomprofielen dagbesteding of arbeidsmarkt volgt en ingeschreven staat, is hij kwalificatieplichtig. Wordt op verzoek van ouders een leerling uitgeschreven van het speciaal onderwijs, uitstroomprofiel dagbesteding of arbeid, dan is hij/zij niet meer kwalificatieplichtig. Er gelden voor deze groep geen voorwaarden om uitgeschreven te kunnen worden. Wordt op verzoek van ouders een leerling uitgeschreven bij het praktijkonderwijs en heeft hij/zij geen getuigschrift dan is hij wel kwalificatieplichtig.

Zowel leerplichtige als kwalificatieplichtige leerlingen tot 18 jaar vallen onder de Leerlichtwet en dus ook onder het toezicht van de leerplichtambtenaren. De leerlingen van 18 jaar en ouder vallen onder het toezicht van het RMC, dit wordt verderop in dit jaarverslag uitgelegd.

---

10 vragen aan de directeur van het Maximacollege.

1. Wie ben je en wat doe je?
Ik ben Martijn Eeuwijk en voor mijn werk ben ik directeur van het Máximacollege. Daarnaast doe ik nog veel meer leuke dingen.

2. Hoelang doe je al wat je nu doet?
Ik ben inmiddels 6 jaar directeur van deze fantastische school.

3. Heb je plezier in wat je nu doet en waarom wel/niet?
Ja! Ik heb de eer om te mogen werken met een hele bijzondere doelgroep en een geweldig betrokken en gemotiveerd team.

4. Hoe was jij vroeger als leerling op school?
Niet de makkelijkste... School vroeg veel van mijn vrije tijd. Ik kon het overigens altijd wel goed vinden met mijn docenten en klasgenoten.

5. Wat vond je zelf op school het leukste en minst leuke om te doen?
Ik ging graag in discussie; opdrachten die te maken hadden met redeneren of onderzoeken hadden mijn voorkeur. Opdrachten waar ik de zin niet van begreep kosten mij (te)veel energie.

6. Wat vind je van het huidige onderwijs?
Dat is een hele brede vraag die ik niet in algemene zin kan beantwoorden. Ik ben in ieder geval een enorme fan van het Praktijkonderwijs. Een dergelijke (organisatie)vorm zou ook voor hogere niveaus van leren een uitkomst kunnen zijn voor veel leerlingen.

7. Hoe goed ken jij de leerplichtwet?
Ik ken hem niet uit mijn hoofd. Gelukkig hebben wij goed contact met onze leerplichtambtenaar.

8. Wat vind je van de leerplichtwet zoals hij nu is?
Ik vind het enorm belangrijk dat kinderen naar school kunnen en mogen. Het gaat hierbij niet alleen om kennisoverdracht; een school is een plek waar je je op vele vlakken kunt ontwikkelen. Voor sommige kinderen moet er echter wel maatwerk mogelijk zijn.

9. Wat vind je van de samenwerking met de leerplichtambtenaren?
Dat gaat heel goed!

10. Wat zou je de leerlingen van nu willen meegeven of leren?
Er is niet één ding specifiek dat ik iedereen mee zou willen geven. Het mooie van het Praktijkonderwijs is dat wij écht maatwerk kunnen leveren. Iedereen wordt gezien op basis van zijn of haar eigen kwaliteiten en ondersteuningsbehoefte.
Mijn verwachting voor iedereen is daarbij natuurlijk wel: doe je best!

Corona en Leerplicht

Schooljaar 2019-2020 werd abrupt verstoord met de komst van COVID19 en de sluiting van alle onderwijslocaties in Nederland op 16 maart 2020. Deze maatregel van de regering had een grote impact op heel de samenleving. Alle soorten onderwijs zijn heel erg hard hun best gaan doen om onderwijs op afstand te kunnen bieden aan hun leerlingen. Een enkele leerling kon als uitzondering overdag op school worden opgevangen, de overige leerlingen kregen thuis online les. Het opzetten van deze online lessen was voor veel docenten een nieuwe ervaring, maar ook wennen voor de leerlingen. In veel huishoudens bracht de omslag de nodige problemen met zich mee, want vaders en moeders moesten voor de opvang van hun kinderen zorgen of thuis blijven van hun werk. Tijdens het thuiswerken hielpen zij hun kinderen bij het schoolwerk. Wanneer een kind of het gezin geen beschikking had tot een laptop/tablet, heeft de gemeente geregeld dat deze werden verstrekt aan degene die hiervoor in aanmerking kwamen. Scholen waren naast het verzorgen van de online lessen ook extra tijd kwijt aan de kinderen waarmee ze geen contact konden krijgen. Binnen de gemeente Ridderkerk hadden de scholen contact met de kinderen of hun ouders. Wanneer het leerlingen niet lukte om de online lessen te volgen, omdat ze niet wisten hoe het moest, werden zij hierbij op weg geholpen.

Vanaf 11 mei 2020 mochten de basisscholen weer open en volgden de kinderen voor de helft van de lestijd weer onderwijs. Volwassenen en kinderen met gezondheidsklachten passende bij het coronavirus mochten niet naar school komen. In de media kwamen die eerste schoolweek berichten dat niet alle kinderen naar school kwamen, omdat sommige ouders ongerust waren dat de versoepeling van de maatregelen een toename in het aantal besmettingen kon veroorzaken. In sommige steden was er een afwezigheid van 10% of zelfs 25% gemeten. Dit gaf aanleiding om ook een inventarisatie te houden onder de scholen in de Ridderkerk. De inventarisatie is gedaan bij alle basisscholen in de gemeente. Hierbij was geen rekening gehouden met het feit of de betreffende leerlingen ook woonachtig was in Ridderkerk óf in een randgemeente, omdat deze aantallen over het algemeen redelijk tegen elkaar zijn weg te strepen. Tevens waren ook de niet leerplichtige (4-jarige) meegenomen in de telling. In totaal waren 258 van de 4278 kinderen uit Ridderkerk (het aantal 4 t/m 12 jarige inwoners van de gemeente op d.d. 30-04-2020) niet naar school gekomen. Dit was een percentage van 6.03%.

Categorie	Aantal leerlingen Ridderkerk
Leerling is zelf ziek (verkoudheidsklachten) en/of valt zelf onder de risicogroep	82
Gezinslid is ziek (verkoudheidsklachten) en/of valt onder de risicogroep	50
Overige reden (ongerustheid)	126
	Totaal afwezige leerlingen 258
	Totaal aanwezige leerlingen 4020

Uit gesprekken met de scholen bleek dat zij met de ouders van thuisblijvende kinderen contact hadden. Met deze ouders hadden zij afspraken gemaakt om de kinderen zo spoedig mogelijk weer naar school te laten komen. Schoolleiders en de leerplichtambtenaren hadden met elkaar contact over de thuisblijvers. Voor alle schoolbesturen gold dat er geen maatregelen werden genomen tegen ouders die hun kinderen thuishielden. In opdracht van Minister van Onderwijs, Arie Slob, werden er geen sancties opgelegd vanuit leerplicht als ouder de leerlingen thuis hielden. De actie van de leerplichtambtenaar bleef gericht op gedeelde maatschappelijke zorg, waarbij het contact met de ouders en/of leerling centraal stond. Vanaf 8 juni 2020 kregen de basisscholen toestemming om helemaal open te gaan zodat kinderen niet meer thuis hoefden te blijven.

Per 2 juni 2020 mochten de leerlingen in het voortgezet (speciaal) onderwijs weer naar school, maar leerlingen en onderwijspersoneel moesten 1,5 meter afstand houden. Dat betekende dat in de praktijk niet alle leerlingen tegelijk op school konden zijn en er speciale looproutes in de scholen werden gemaakt. Als de leerlingen niet op school waren volgden zij het onderwijsprogramma op afstand dat de school aanbood.
De centrale examens gingen niet door. Het schoolexamen werd de basis voor het diploma. Ook de gangbare diploma-uitreiking kon niet doorgaan, maar werd door iedere school op zijn eigen wijze ingevuld.

Vanaf 8 juni 2020 kregen de basisscholen toestemming om helemaal open te gaan zodat kinderen niet meer thuis hoefden te blijven. Per 15 juni 2020 mocht het middelbaar beroepsonderwijs en het hoger onderwijs (hbo en universiteiten) weer beperkt starten met toetsing, tentamens, praktijklessen en begeleiding van kwetsbare studenten op de instelling. Studenten volgden het onderwijs op de instelling volgens het rooster. Als de studenten niet op school waren volgden zij het onderwijs op afstand dat de onderwijsinstelling aanbood.

Middelbare scholen mochten na de zomervakantie weer open.

Zolang als dat de regering het nodig acht mogen volwassenen en kinderen met gezondheidsklachten passende bij het coronavirus niet naar school komen. De tijd zal leren hoe lang dit nog gaat duren.

Al met al was het een bijzonder bewogen schooljaar voor het onderwijspersoneel, de leerlingen, hun ouders en leerplicht dat we niet snel zullen vergeten en de geschiedenisboeken in gaat.

Bijzondere omstandigheden en verzoeken:
Leerplichtwet of toch maatwerk?

Hoewel de meeste leerplichtambtenaren al jaren werkzaam zijn als leerplichtambtenaar, staan zij nog regelmatig voor verrassingen. Zij komen er telkens weer achter, dat het vak leerplichtambtenaar maatwerk vereist. Dit schooljaar werden zij verrast door de maatregelen die de regering had ingevoerd om de verspreiding van COVID19 te beperken. Niet alleen voor de scholen, leerlingen en ouders verliep het jaar daarom anders maar ook voor de leerplichtambtenaren.
De leerplichtwet, met betrekking tot ongeoorloofd verzuim, viel immers niet te handhaven, maar ook de scholen wilden graag weten waar ze aan toe waren. Wat mochten ze wel of niet van hun leerlingen verlangen, welke regels golden er nu wel en niet? Konden ze bij de leerplicht aankloppen als de leerlingen hun lessen op afstand niet volgden? Veel scholen zijn door de leerplichtambtenaren van adviezen voorzien, zij zijn met elkaar in gesprek gebleven, ook toen de scholen weer (deels) open mochten en niet alle leerlingen naar school kwamen.

In de loop van het voorjaar gaven de rechtbanken aan geen leerplichtzittingen meer te voeren. Dit had als gevolg dat alle processen-verbaal die net waren ingestuurd voorlopig niet in behandeling zouden worden genomen. En wat te doen met de processen-verbaal die nog opgemaakt moesten worden?
Voor zaken vanuit Ridderkerk betekende dit dat er één zaak die in maart 2020 op zitting stond werd uitgesteld. Eén proces-verbaal was ingestuurd op het moment dat de lock-down begon, deze casus zal mogelijk in oktober 2020 op zitting komen. Het opmaken van één proces-verbaal is uitgesteld door de coronamaatregelen. Dit uitstel heeft uiteindelijk tot afstel geleid, omdat er toch een civielrechtelijke maatregel is getroffen (uithuisplaatsing).

Naar alle waarschijnlijkheid gaat het arrondissement van Rotterdam per oktober 2020 per week 1x leerplichtzittingen voeren om dit daarna weer langzaam uit te breiden. De meest ernstige zaken (multi -problem) zullen mogelijk voorrang krijgen op de minder ernstige zaken.

Behalve de maatregelen waar heel Nederland dit schooljaar mee te maken kreeg komen er jaarlijks ook andere verzoeken bij leerplicht binnen. Leerlingen die rond de kerstvakantie ontdekken dat ze een verkeerde opleiding hebben gekozen en graag iets anders wilden gaan doen. Maar ook leerlingen die gedurende het schooljaar langdurig ziek worden, hoe kunnen zij het onderwijs blijven volgen en zo min mogelijk achterop raken? Wanneer jongeren op grond van psychische problematieke uitvallen is leerplicht vaak betrokken geweest bij het meedenken over de oplossingen voor het onderwijs aan deze jongeren. Jongeren die in afwachting van een passende onderwijsplek, vaak in het cluster 4, thuis kwamen te zitten waren zeker in beeld bij leerplicht als thuiszitter.

Uitzonderlijke situaties en aanvragen van ouders/leerlingen, staan niet geregeld in de Leerplichtwet. Leerplichtambtenaren bespreken casuïstiek en adviseren elkaar onderling. De leerplichtwet en de MAS (methodische aanpak schoolverzuim) zijn goede richtlijnen voor een gedegen advies naar leerlingen, ouders en scholen, maar het blijft maatwerk.

Samenwerken met wie en waarom?

De leerplichtambtenaren werken met diverse netwerkpartners samen in het belang van de leerlingen. Iedere leerling heeft recht op onderwijs dat past bij zijn/haar niveau en soms is dat een zoektocht voor ouders en leerlingen, maar ook voor de betrokken netwerkpartners. Wanneer een leerling niet op een eenvoudige wijze kan meestromen in het onderwijs is er regelmatig maatwerk nodig om te voorkomen dat de leerling uitvalt. In eerste instantie doen de scholen en de samenwerkingsverbanden daar enorm hun best voor, maar in enkele situaties blijkt dat toch niet voldoende. Andere netwerkpartners werken en denken dan mee om deze leerlingen te voorzien in hun onderwijsbehoefte en om deze zo goed en snel mogelijk te realiseren. Soms zijn situaties zijn zo complex dat er ook juridische informatie wordt ingewonnen en er overleggen plaatsvinden om 'out of de box' tot een oplossing te komen. Leerplicht is een gelijkwaardige partner in dit geheel die, waar nodig, de netwerkpartners met elkaar verbindt en de wettelijke kaders niet uit het oog verliest. Op die manier staan leerlingen, ouders en scholen er niet alleen voor, we doen het gezamenlijk.

Collega's Leerplicht
Regelmatig overleggen teamleden van de leerplicht met elkaar. Daarnaast vindt er ook 4x per jaar een regionaal overleg plaats met leerplichtambtenaren uit de regio.

Scholen
De leerplichtambtenaren hebben met name contact met de verzuimcoördinatoren, zorgcoördinatoren, mentoren en directie van een school om het verzuim van een leerling te bespreken. Leerplicht werkt met vaste contactpersonen voor de scholen die binnen de gemeente gehuisvest zijn.

Wijkteam
Leerplicht werkt regelmatig samen met de Wijkteams, vooral sinds de inwerkingtreding van de MAS (Methodische Aanpak Schoolverzuim). Voordat de leerplichtambtenaar besluit om proces-verbaal op te maken, wordt er contact gelegd met het Wijkteam (na toestemming ouder/leerling). Dit geldt echter alleen voor relatief verzuim. Bij luxeverzuim en absoluut verzuim is er geen samenwerking nodig en kan leerplicht zonder overleg handhaven.

RIBA
Het 'Samenwerkingsverband Passend Onderwijs RiBA' kan de behoefte van een leerling aan extra ondersteuning samen met de basisschool oppakken. Zo kunnen er extra middelen ter beschikking worden gesteld en deskundigen worden ingeschakeld. RiBA werkt onder meer met kinderpsychologen en gespecialiseerde leerkrachten die ambulant ondersteuners worden genoemd.

KoersVO
Koers VO is het samenwerkingsverband passend voortgezet onderwijs in de regio rond Rotterdam. Het samenwerkingsverband is de enige partij die een besluit mag nemen over of een leerling onderwijs mag volgen op een school voor speciaal onderwijs (vso-school) en een toelaatbaarheidsverklaring VSO (TLV- vso) afgeeft.

RMC (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie)
De RMC-taak wordt uitgevoerd door 'De Jonge Krijger' en is er op gericht zo veel mogelijk voortijdig schoolverlaters van 18 jaar en ouder te begeleiden naar een startkwalificatie. De Jonge Krijger werkt nauw samen met de leerplichtambtenaar, omdat zij ook hulp kunnen bieden aan jongeren van 16 en 17 jaar middels trajecten en projecten. Er vindt structureel overleg plaats tussen de leerplichtambtenaar en De Jonge Krijger.

CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin)
School kan de jeugdverpleegkundige en jeugdarts inschakelen voor onderzoek naar zorgwekkend of twijfelachtig ziekteverzuim. Indien ziekteverzuim ongeoorloofd blijkt te zijn wordt de leerplichtambtenaar erbij betrokken door school. Bij corona-angst kan de jeugdverpleegkundige hierover het gesprek aan gaan met ouders en leerlingen en hun hierin adviseren.

OM (Openbaar Ministerie)
De leerplichtambtenaar kan, bij twijfel of er gehandhaafd moet worden, altijd advies vragen bij het Openbaar Ministerie. Tevens informeert de leerplichtambtenaar de officier van justitie over de stand van zaken bij lopende processen-verbaal voor een rechtszitting.

JBRR (Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond)
De leerplichtambtenaar kan voor advies terecht bij de voorzitter van JBRR. Ook kunnen er casussen worden ingebracht door leerplicht.

Driehoeksoverleg
Hierin bespreekt de leerplichtambtenaar opgemaakte processen-verbaal voor relatief verzuim en de aanpak van complexe zaken.

Ketenoverleg
Leerplicht heeft elke 6 weken overleg met de regisseur jeugd & veiligheid, waarbij casussen besproken worden met o.a. Halt, Pak je Kans, Politie, jeugdreclassering en medewerker huiselijk geweld.

SVB (Sociale Verzekeringsbank)
Bij vermissing van leerling/gezin of bij vermoedelijk vertrek naar het buitenland wordt de SVB ingelicht. Zij kunnen de kinderbijslag stopzetten. Op deze manier wordt men gestimuleerd contact op te nemen, waardoor betrokkenen wellicht kunnen worden getraceerd.

BRP (Basis Registratie Personen)
Bij vermissing van een leerling of het gezin neemt de leerplichtambtenaar contact op met de collega's van BRP. Zij doen een adresonderzoek. Ook bij vrijstelling artikel 5 onder c wordt de BRP ingelicht. Voorwaarde bij deze vrijstelling is, dat de leerling 1/3 van het jaar in Nederland moet verblijven. Wanneer niet aan deze voorwaarde kan worden voldaan, moet de leerling worden uitgeschreven uit de BRP.

SISA

SISA staat voor 'SamenwerkingsInstrument Sluitende Aanpak' en is een landelijke computersysteem waarin professionals kunnen signaleren dat zij betrokken zijn bij een kind van 0 tot 23 jaar. Op deze manier kunnen professionals met elkaar afstemmen om de best mogelijke begeleiding te bieden.

In SISA staat geen inhoud, geen dossier. Een professional signaleert alleen dat hij of zij betrokken is, niet waarom! Met SISA wordt alleen bijgehouden of er meerdere professionals op hetzelfde moment bij hetzelfde kind betrokken zijn.

Via SISA werken organisaties, die met kinderen werken nauw samen. Met elkaar vormen zij een sluitend netwerk om de kinderen die risico's lopen of problemen hebben te signaleren en te begeleiden.

Voor iedereen die met (risico-)jeugd te maken heeft is SISA belangrijk gereedschap. SISA richt zich op alle instellingen, organisaties en gemeentelijke diensten die de betreffende kinderen en eventueel hun gezinnen via een op maat gesneden traject ondersteuning bieden en begeleiden. Door vroegtijdig te signaleren en begeleiding te bieden kan erger worden voorkomen.

In 2019 hebben landelijk alle op SISA aangesloten organisaties in totaal 75.778 signalen afgegeven. Ten opzichte van het totaal aantal landelijk afgegeven signalen in 2018 (73.593 signalen) is dit een vermeerdering van 2.185 signalen. Het ging hierbij landelijk om 40011 unieke cliënten.

Onderstaande tabel betreft het landelijke overzicht. Op de site van SISA worden geen aantallen per gemeenten benoemd, daarom ook niet in deze tabel
(zoals http://www.sisa.rotterdam.nl)

Totaal unieke cliënten 40011	
22791 man	
17220 vrouw	
0 t/m 3 jaar	4428
4 t/m 12 jaar	15432
13 t/m 17 jaar	10531
18 t/m 22 jaar	9620

Aanpak schoolverzuim en overige werkzaamheden leerplichtambtenaren

Scholen zijn wettelijk verplicht een melding van schoolverzuim via DUO te doen als er bij een leerling sprake is van 16 uur verzuim in vier aaneengesloten weken. Duo splitst de verzuimmeldingen vervolgens op per gemeente. Zo ontvangt iedere gemeente de verzuimmeldingen die van toepassing zijn op leerlingen die als woonachtige ingeschreven zijn in haar gemeente.

De leerplichtambtenaren onderzoeken de verzuimmelding door aanvullende informatie op te vragen bij de desbetreffende school, denk aan verzuimoverzichten en redenen voor het verzuim. Indien de leerling regelmatig te laat in de les komt of spijbelt heet dit relatief verzuim. Wanneer een leerling zonder toestemming van school of de leerplichtambtenaar buiten de schoolvakantie afwezig is in verband met vakantie of een dagje weg, dan heet dit luxeverzuim. En als een leerling leerplichtig is, maar niet op een opleiding staat ingeschreven dan is er sprake van absoluut verzuim.
Soms is er voorscholverzuim een verklaarbare reden, daarom worden ouders en leerling geïnformeerd over het bij school geregistreerde verzuim. In enkele situaties stuurt de leerplichtambtenaar in eerste instantie een kennisgevingsbrief, maar in de meeste gevallen worden leerling en ouders door de leerplichtambtenaar uitgenodigd voor een gesprek over het verzuim.

De leerplichtambtenaar heeft een discretionaire bevoegdheid, dit betekent dat hij/zij een beslissingsruimte heeft om naar eigen inzicht een besluit te nemen.
Naar aanleiding van het verzuimgesprek kunnen de leerling en/of ouders worden geadviseerd om hulpverlening/zorg in te schakelen om het verzuim te stoppen. Indien de leerplichtambtenaar de indruk heeft dat het verzuim verwijtbaar is en zorg niet voorliggend is, zal de leerplichtambtenaar een waarschuwing afgeven. Als het ongeoorloofde verzuim na het verzuimgesprek en de waarschuwing verder oploopt is de leerplichtambtenaar voor de uitvoering van zijn/haar taak bevoegd om een sanctie op te leggen. Deze sanctie moet in verhouding staan met de situatie. Dit noemen we proportioneel en subsidiair. Een sanctie voor alleen de leerling kan in de vorm van een doorverwijzing naar Bureau Halt of Pak je Kans.

Een sanctie voor leerling en/of ouders kan in het uiterste geval middels het opleggen van een proces-verbaal. Bij een proces-verbaal gaat er ook een afschrift naar de Raad voor de Kinderbescherming. De Raad voor de Kinderbescherming doet vervolgens onderzoek naar de gezinssituatie van de leerling en adviseert het OM. De leerling en ouders worden opgeroepen om zich voor de Rechter te verantwoorden. De Rechter kan bijvoorbeeld een maatregel hulp en steun opleggen (Jeugdreclassering). Tevens kan er een werk- of leerstraf worden opgelegd aan de leerling. Aan ouders kan een boete worden opgelegd. Ook kunnen ouders worden verplicht om deel te nemen aan trainingen (gedragsinterventie) samen met hun kind. Als ouders en/of de leerling niet meewerken aan de straf, kan detentie het gevolg zijn.
Tijdens dit traject voorziet de leerplichtambtenaar de officier van Justitie van informatie over de laatste stand van zaken met betrekking tot het verzuim en/of een eventueel zorgtraject.

Behalve de dat de leerplichtambtenaar zich bezig houdt met de afhandeling van de verzuimmeldingen en handhaving van de Leerplichtwet, is hij/zij ook betrokken bij casussen waarbij leerlingen om allerlei verschillende redenen van school dreigen uit te vallen of zijn uitgevallen. De leerplichtambtenaar probeert door bemiddeling en samenwerking met andere netwerkpartners te voorkomen dat deze leerlingen thuis komen te zitten of anders zo kort mogelijk thuiszitten. Er is niet altijd snel een passende oplossing te vinden, omdat het voor iedere leerling om maatwerk gaat.

In enkele situaties is het voor ouders mogelijk om een vrijstelling tot schoolinschrijving of vervangende leerplicht voor hun kind aan te vragen. De leerlichtwet voorziet in verschillende mogelijkheden. Wanneer de leerplichtambtenaar een verzoek ontvangt toetst hij de aanvraag op volledigheid. Tevens neemt de leerplichtambtenaar contact op met ouders om het verzoek te bespreken en/of er andere mogelijkheden zijn. De leerplichtambtenaar heeft tot doel om ieder kind en iedere leerling tot zijn of haar hoogst haalbare niveau van onderwijs te laten genieten. Daarom zal de leerplichtambtenaar altijd zeer nauwkeuring beoordelen of het afgeven van een vrijstelling of vervangende leerplicht de enige overgebleven oplossing is.

In dit jaarverslag presenteren wij de resultaten van afgelopen schooljaar. Te beginnen met het aantal meldingen/dossiers per verzuimtype:

Absoluut verzuim

	2018 - 2019	2019 - 2020
PO	2	8
VO	0	5
MBO	1	2
Totaal	**3**	**15**

Er is sprake van absoluut verzuim als het leerplichtige of kwalificatieplichtige kind niet staat ingeschreven op een erkende onderwijsinstelling. De ouder(s) zijn hiervoor verantwoordelijk Er is in 2019-2020 meer absoluut verzuim geregistreerd door een hernieuwde werkwijze. Door de nauwe samenwerking tussen burgerzaken, het wijkteam en Vluchtelingenwerk heeft leerplicht eerder inzicht gekregen in de leerplichtige nieuwkomers die in de gemeente worden ingeschreven. Sommige nieuwkomers bleken nog niet op een school ingeschreven te staan.

Relatief verzuim

	2018 - 2019	2019 - 2020
PO	23	20
VO	76	87
MBO	59	158
Totaal	**158**	**265**

Bij relatief verzuim staat de leerplichtige of kwalificatieplichtige leerling wel ingeschreven op een onderwijsinstelling, maar verzuimt zonder geldige reden les- of praktijktijd. Er wordt door school een verzuimmelding gedaan wanneer een leerling 16 uur in 4 opeenvolgende weken ongeoorloofd van school heeft verzuimd en/of meerdere keren te laat in de les is verschenen. Het aantal meldingen relatief verzuim 2019-2020 betref het aantal DUO-meldingen, dus niet het aantal unieke leerlingen waarvoor een melding is ontvangen. Het kan voorkomen dat voor één leerling meerdere verzuimmeldingen zijn gedaan bij aanhoudend verzuim. In 2018-2019 hadden we alleen het aantal unieke leerlingen waarvoor een melding was ontvangen genoteerd, maar het totaal aantal ontvangen meldingen voor relatief verzuim betrof toen 234. Aangezien dit een vertekend beeld geeft over het aantal meldingen dat de leerplichtambtenaren verwerken is ervoor gekozen om voortaan het totaal aantal meldingen weer te geen.

Luxeverzuim

	2018 - 2019	2019 - 2020
PO	6	7
VO	6	1
MBO	1	0
Totaal	**13**	**8**

In het geval van luxeverzuim is er sprake van ongeoorloofde afwezigheid waarbij zonder toestemming van het hoofd van de school (bij 10 dagen of minder) dan wel zonder toestemming van de leerplichtambtenaar (bij 11 dagen of meer) buiten de vastgestelde schoolvakanties om van school wordt verzuimd. Hierbij prevaleert vaak het eigen belang (vaak ten behoeve van vakantie) van ouder(s) of jongere boven dat van het schoolbezoek. Dit verzuim wordt door school via DUO gemeld aan de leerplichtambtenaar. In 2019-2020 hebben wij 13x onze basisscholen van advies voorzien als zij hierom vroegen. Er is 1 aanvraag ontvangen die onder de beslissingsbevoegdheid van de leerplichtambtenaar viel en deze is afgewezen.

Kennisgevingsbrief

	2019-2020
PO	7
VO	16
MBO	14
Totaal	**37**

Niet elke melding geeft aanleiding tot een persoonlijk gesprek. In een aantal situaties is er sprake van licht verzuim en volstaat, nadat er informatie bij de school is opgevraagd, soms een kennisgevingsbrief. In deze brief vertelt de leerplichtambtenaar aan de leerling en/of ouder(s) dat school het verzuim heeft gemeld bij leerplicht. We adviseren leerling en/of ouder(s) in gesprek te gaan met school over het gemelde schoolverzuim. Als een leerling na de kennisgevingsbrief weer gaat verzuimen volgt er wel een gesprek met leerplicht. Tot 2019-2020 zijn er wel kennisgevingsbrieven afgegeven aan leerlingen en/of ouders, maar waren deze niet als zodanig geregistreerd, daarom ontbreken de aantallen van voorgaand schooljaar.

Waarschuwing

Wanneer een leerling en/of ouders voor de eerste keer in aanraking komen met leerplicht en er blijken na een gesprek geen directe zorgen, dan volstaat de leerplichtambtenaar met een waarschuwing. De school van de leerling wordt in kennis gesteld van deze waarschuwing en dit wordt geregistreerd in het leerplichtsysteem. Bij voortdurend of terugkerend verzuim gaat de leerplichtambtenaar opnieuw in gesprek met de leerling, ouder(s), school en eventuele andere betrokkenen. Soms is aanmelding bij het Wijkteam (bij relatief verzuim) een optie. Soms blijkt dat er al verschillende hulpinstanties zijn betrokken. Wanneer blijkt dat de leerling en/of ouder(s) niet meewerken met de hulpverlening dan kan de leerplichtambtenaar opschalen naar het Jeugdbeschermingsplein of zo nodig procesverbaal tegen de leerling en/of ouder(s) opmaken. In deze gevallen is er geen sprake meer van vrijwillige hulpverlening, maar zullen leerling en/of ouders de opgelegde hulp moeten accepteren. Tot 2019-2020 zijn er wel waarschuwingen afgegeven aan leerlingen en/of ouders, maar waren deze niet als zodanig geregistreerd, daarom ontbreken de aantallen van voorgaand schooljaar.

absoluut verzuim

	2019-2020
PO	1
VO	0
MBO	1
Totaal	**2**

relatief verzuim

	2019-2020
PO	14
VO	45
MBO	58
Totaal	**117**

luxeverzuim

	2019-2020
PO	7
VO	0
MBO	0
Totaal	**7**

Halt-verwijzing

Als leerlingen van 12 jaar en ouder vaak spijbelen, kan de leerplichtambtenaar hen verwijzen naar Halt, waarna een passende Halt-straf volgt. Leerlingen komen pas bij Halt als de school en de leerplichtambtenaar verschillende maatregelen hebben getroffen om het relatief verzuim te stoppen, zonder dat die resultaat hebben opgeleverd. Leerlingen worden bij Halt geconfronteerd met de gevolgen van hun verzuimgedrag en zij krijgen de kans de zaak weer recht te zetten. Halt biedt een persoonsgerichte aanpak en levert maatwerk. De ouders spelen daarbij een belangrijke rol. De Halt-straf bestaat uit drie gesprekken, digitale leeropdrachten en het aanbieden van excuses (of een werkopdracht).

	2018-2019	2019-2020
PO	0	0
VO	3	0
MBO	0	0
totaal	**3**	**0**

Pak Je Kans

Om relatief schoolverzuim te bestrijden heeft de leerplichtambtenaar de mogelijkheid om Pak Je Kans in te zetten. Pak Je kans heeft als doel te voorkomen dat problemen verergeren, door vroegtijdige signalering van probleemgedrag en risico's. De interventie van Pak Je Kans vindt snel plaats. De hulpverlening wordt binnen enkele werkdagen opgestart en duurt maximaal dertien weken. Pak Je Kans is bedoeld voor leerlingen van 4 tot 18 jaar die thuis, op straat, op school en/of op hun werk zorgwekkend signaalgedrag laten zien en problemen ondervinden of veroorzaken. Pak Je kans biedt screenings en hulpverleningstrajecten aan. Ook kan de Pak Je Kans medewerker bemiddelen om te zorgen dat de gewenste hulp op gang komt en/of de leerlingen motiveert om de geboden hulp te accepteren.

	2018-2019	2019-2020
PO	0	0
VO	3	1
MBO	1	3
totaal	**4**	**4**

Proces-verbaal

Schoolverzuim is een overtreding. Hiervoor kunnen ouders worden vervolgd en/of leerlingen vanaf 12 jaar.

Absoluut verzuim

Wanneer een kind niet staat ingeschreven bij een school komt het proces-verbaal voor rekening van de ouders. Wanneer een kind wordt thuisgehouden, worden de ouders in principe altijd vervolgd.

Relatief verzuim

Spijbelen komt voor rekening van de leerling (mits 12 jaar of ouder), als het spijbelen aan zijn of haar eigen gedrag te wijten is. De ouders worden in principe alleen vervolgd als het spijbelen mede door hen veroorzaakt is. Wanneer ouders al van alles hebben geprobeerd om hun kind naar school te krijgen, worden zij niet vervolgd. Voordat er proces-verbaal wordt opgemaakt, doet de leerplichtambtenaar onderzoek naar de oorzaak en de achtergronden van het spijbelen en welke oplossingen er mogelijk zijn. De leerplichtambtenaar schakelt zo nodig hulpverlening en/of het wijkteam in. Als betrokkenen hulp weigeren, onvoldoende meewerken of als een straf gewenst is, maakt de leerplichtambtenaar een proces-verbaal op, dit wordt opgestuurd naar het Openbaar Ministerie (OM).

Luxeverzuim

Op vakantie gaan buiten de schoolvakantie zonder toestemming van de school of leerplichtambtenaar komt voor rekening van de ouders. In de meeste gevallen wordt luxeverzuim bestraft met een geldboete of soms een taakstraf. Bij recidive (eerste keer) binnen 5 jaar wordt de boete verhoogd met 50% per kind per dag, bij meerdere malen wordt de boete verhoogd met 100% per kind per dag.

absoluut verzuim

	2018-2019	2019-2020
PO	0	0
VO	0	0
MBO	0	0
totaal	**0**	**0**

relatief verzuim

	2018-2019	2019-2020
PO	0	0
VO	2	0
MBO	5	3
totaal	**7**	**3**

luxeverzuim

	2018-2019	2019-2020
PO	2	0
VO	1	1
MBO	0	0
totaal	**3**	**1**

Bemiddelingen

De leerplichtambtenaar is er niet alleen om leerlingen aan te spreken die spijbelen. Hij/zij wil ook zorgen dat leerlingen niet uitvallen op school. Soms is de verhouding tussen school/ouder/leerling verstoord en komen zij er samen niet meer uit. De leerplichtambtenaar kan ook hier een rol spelen. Er is in dat geval door school geen verzuimmelding gedaan bij DUO, maar de leerplichtambtenaar is wel betrokken bij de casus. Door de samenwerking te zoeken met school, ouders, leerling en eventuele netwerkpartners kan wellicht een oplossing worden gevonden, zodat kan worden voorkomen dat leerlingen verzuimen en de school verlaten zonder diploma. Tot 2019-2020 hebben er wel bemiddelingen plaatsgevonden, maar waren deze niet als zodanig geregistreerd, daarom ontbreken de aantallen van voorgaand schooljaar.

	2019-2020
PO	53
VO	60
MBO	26
Totaal	**128**

Gedoogbeschikking

	2018- 2019	2019 - 2020
PO	0	0
VO	1	1
MBO	2	6
Totaal	**3**	**7**

Leerlingen die onder de kwalificatieplicht vallen, maken soms een verkeerde studiekeuze waardoor ze vroegtijdig willen stoppen met hun opleiding. In eerste instantie moeten de school, de leerling en zijn of haar ouders zoeken naar een passende oplossing om ervoor te zorgen dat de leerling de opleiding blijft volgen. Maar als alle mogelijkheden zijn bekeken en alle partijen tot de conclusie komen dat het beter is voor de leerling om tijdelijk te gaan werken, biedt de Leerplichtwet geen ruimte om voor de rest van het jaar een vrijstelling te verlenen. Een gedoogbeschikking biedt in zo'n geval wel uitkomst. Dit kan alleen wanneer de leerling een arbeidsovereenkomst heeft voor de rest van het schooljaar en een inschrijving op een opleiding voor het volgende schooljaar. De leerling toont hiermee aan dat hij/zij werkt en dat hij/zij het komende schooljaar weer naar school gaat. Sinds 2018-2019 wordt de gedoogvrijstelling afgehandeld door de school, maar scholen pakken hierin hun rol nog onvoldoende op. Het betreffen hier de scholen in omliggende gemeenten waarop leerlingen uit Ridderkerk onderwijs volgen, niet op de scholen uit Ridderkerk. Om de ontwikkeling van de leerling niet te frustreren en het voortijdig schoolverlaten te voorkomen, biedt leerplicht excellent maatwerk in het belang van de leerling.

Thuiszitters

	2018 - 2019	2019 - 2020
PO	0	4
VO	8	7
MBO	5	10
Totaal	**13**	**21**

Een thuiszitter is een leerling tussen de 5 en 18 jaar, die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling en zonder geldige reden meer dan 4 weken verzuimt of die niet ingeschreven staat (absoluut verzuimer). De leerling heeft geen ontheffing/vrijstelling van geregeld schoolbezoek wegens het volgen van ander onderwijs

De leerplichtambtenaren nemen deel aan een overleg dat voor deze groep leerlingen is georganiseerd. Hierin wordt nauw samengewerkt met de Samenwerkingsverbanden Riba (basisonderwijs) en KoersVO (Voortgezet onderwijs). Tijdens dit overleg worden de betreffende leerlingen besproken en wordt er gezocht naar een passende oplossing.
In 2019-2020 is het aantal thuiszitters toegenomen, omdat het in sommige situaties langer duurt voordat er een passende onderwijsoplossing/onderwijsplek is gevonden.

Variawet

Het is mogelijk om meer maatwerk in onderwijstijd te bieden voor leerlingen die tijdelijk geen onderwijs kunnen volgen op reguliere en speciale basis- en voortgezet onderwijs scholen. De Variawet biedt de mogelijkheid om tot onderwijstijdverkorting te komen. Deze onderwijstijdverkorting kan door de scholen worden aangevraagd bij de inspectie van het onderwijs. De leerplichtambtenaar heeft hier geen rol in, maar adviseert de scholen als zij deze mogelijkheid over het hoofd zien.

Verwijderingen

Een verwijdering is een besluit van school om de leerling, wegens een bepaalde gedraging, niet meer toe te laten tot de lessen en tot de school.
De school zal een andere school/instelling moeten vinden die bereid is de leerling toe te laten. Tot die tijd is de school verantwoordelijk voor het bieden van onderwijs. Een besluit tot verwijdering moet van te voren, met redenen omkleed, schriftelijk aan ouders worden gestuurd. Vervolgens krijgen ouders de gelegenheid om hun zienswijze op het voorgenomen besluit kenbaar te maken. Als ouders bezwaar maken tegen een besluit van verwijdering, moet de school binnen het verstrijken van de bezwaartermijn, een besluit nemen op dit bezwaar. Mocht ouder, nadat de school een andere school bereid heeft gevonden de leerling toe te laten, hun medewerking weigeren dan komt de leerling in beeld bij Leerplicht.

Vrijstellingen Artikel 5 onder a

De ouder(s) zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen dat hun kind op een school staat ingeschreven, zolang hun kind op lichamelijke of psychische gronden niet geschikt is om tot een school of instelling te worden toegelaten. Dit wordt beoordeeld door een door burgemeester en wethouders aangewezen onafhankelijk arts of psycholoog. In 2019-2020 zijn 24 vrijstellingen verleend voor art 5 onder a. Deze toename komt door meer aanmeldingen van kinderen die zorg krijgen bij een (verpleegkundig) kinderdagverblijf en de leerplichtige leeftijd bereiken.

	2018-2019	2019-2020
PO	-	19
VO	-	5
MBO	-	0
totaal	**14**	**24**

Vrijstellingen Artikel 5 onder b

De ouder(s) zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen dat hun kind op een school staat ingeschreven, zolang zij tegen de richting van het onderwijs zijn dat wordt aangeboden op de scholen die binnen redelijke afstand van de woning liggen en waarop het kind geplaatst zou kunnen worden. Wanneer het kind in het voorgaande schooljaar op een school ingeschreven heeft gestaan, kan het beroep op vrijstelling niet worden gehonoreerd. In 2019-2020 is één vrijstelling artikel 5 onder b verleend voor een kind in de basisschoolleeftijd.

Vrijstellingen Artikel 5 onder c

De ouder(s) zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen dat hun kind op een school staat ingeschreven, zolang hun kind als leerling van een school buiten Nederland staat ingeschreven en deze school geregeld bezoekt. Dit regelmatige schoolbezoek moet worden aangetoond via rapporten of een verklaring van het hoofd van de school. Bovendien moet hun kind voldoen aan de voorwaarden van de Wet Basisregistratie Personen (men moet minimaal een derde van een jaar in Nederland verblijven). In 2019-2020 zijn 4 vrijstellingen verleend voor art 5 onder c

	2018-2019	2019-2020
PO	2	2
VO	2	2
MBO	1	0
totaal	**5**	**4**

Vrijstellingen Artikel 15

In andere gevallen dan genoemd in artikel 5 kunnen burgemeester en wethouders op grond van bijzondere omstandigheden vrijstelling verlenen van de inschrijvingsplicht, als wordt aangetoond, dat de leerling op andere wijze voldoende onderwijs geniet. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een interne bedrijfsopleiding. Volledig leerplichtigen leerlingen kunnen geen gebruik maken van deze vrijstellingsmogelijkheid. In 2019-2020 zijn 2 vrijstellingen artikel 15 verleend voor MBO leerlingen.

Vrijstellingen Artikel 5a

Ouder(s) zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen, dat hun kind als leerling van een school staat ingeschreven, zolang zij een trekkend bestaan leiden, waarbij hun kind hen vergezelt. Tot ouders met een trekkend bestaan worden gerekend kermisexploitanten of circusmedewerkers. Zij leiden gedurende de maanden maart tot en met oktober een trekkend bestaan. Dit geldt alleen voor kinderen in het basisonderwijs (Besluit trekkende bevolking, Wet Primair Onderwijs). De vrijstelling wordt opgeschort als er binnen een straal van vijf kilometer van de standplaats een zogenoemde "rijdende school" voor deze kinderen is. In 2019-2020 is geen vrijstelling artikel 5a verleend.

Vervangende leerplicht Artikel 3a

Wanneer een leerling de leeftijd van 14 jaar heeft bereikt en is vastgesteld dat hij of zij niet geschikt is om volledig dagonderwijs op een school te volgen, kunnen burgemeester en wethouders toestaan dat de jongere op school een programma volgt, dat naast algemeen vormend onderwijs en op het beroep gericht onderwijs, tevens praktijktijd bevat. Dit programma bestaat uit het verrichten van lichte arbeid naast en in samenwerking met het onderwijs. In 2019-2020 is geen vrijstelling artikel 3a verleend.

Vervangende leerplicht Artikel 3b

Voor het laatste schooljaar kunnen burgemeester en wethouders op verzoek van ouder(s) toestaan, dat de inschrijving van de jongere aan een school voor voortgezet onderwijs, wordt vervangen door de inschrijving als leerling van een MBO. In 2019-2020 is geen vrijstelling artikel 3b verleend.

Voortijdig schoolverlater (VSV-er)

Voortijdig schoolverlaters zijn leerlingen tot 23 jaar die:
- het onderwijs verlaten zonder startkwalificatie (een diploma voor havo, vwo of minimaal mbo niveau 2).
- langer dan een maand zonder reden van school wegblijven.

Leerlingen van het speciaal onderwijs en praktijk onderwijs die zijn uitgeschreven en niet meer kwalificatieplichtig zijn, vallen niet meer onder de werking van de leerplichtwet. De leerplichtambtenaar is dus niet meer de aangewezen persoon om deze jongeren te benaderen. Is er dan wel sprake van een VSV-er? Ja, tenzij de jongere een arbeidsovereenkomst heeft, dan is het geen VSV-er.

De aanpak van voortijdig schoolverlaten voor de leerlingen die niet meer leerplichtig of kwalificatieplichtig zijn wordt voor de gemeente Ridderkerk uitgevoerd door De Jonge Krijger. De voortijdig schoolverlaters worden door hen in beeld gehouden en gestimuleerd terug te gaan naar school. Over deze aanpak wordt jaarlijks verantwoording afgelegd. Leerplicht en De Jonge Krijger werken waar nodig nauw samen om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Met name wanneer een verzuimende jongere al (langere tijd) bekend is bij leerplichten de 18 jarige leeftijd bereikt.

Cijfers VSV 2017– 2018 en 2018-2019

	definitieve cijfers VSV	Voorlopige cijfers VSV
	2017-2018	2018-2019
Landelijk	1,74%	2,00%
Subregio	2,68%	2,56%
Ridderkerk	2,42%	1,95%

Tweemaal per jaar worden de VSV-cijfers bekend gemaakt; in het voorjaar worden de voorlopige cijfers gepubliceerd, in het najaar de definitieve cijfers.
Zo zijn de cijfers uit de tabel van 2017-2018 inmiddels definitief, terwijl die van 2018-2019 voorlopig zijn.
Uit de cijfers blijkt dat de percentages voortijdig schoolverlaters van Ridderkerk onder het gemiddelde liggen, zowel landelijk als sub-regionaal.

Casus namens jongerencoach van de Jonge Krijger over de samenwerking met leerplicht.

Een leerling uit Ridderkerk verzuimt sinds de leeftijd van 17,5 jaar ineens met regelmaat. Gezien de leeftijd van de leerling, wordt het RMC, De Jonge Krijger, direct meegenomen door leerplicht in deze casus.
Het is handig om direct door te pakken en niet te wachten totdat de leerling 18 wordt. Door samenwerking van de leerplichtambtenaar met de jongerencoach van De Jonge Krijger weet de leerling de regels rondom leerplichtig en krijgt de leerling hopelijk het gevoel dat er wel ruimte is om te praten.
Al snel blijkt dat de leerling last heeft van een ziekte waardoor de leerling vaak naar het ziekenhuis moet. School is hiervan niet op de hoogte. Om alles voor de leerling helder te houden zijn de volgende afspraken gemaakt:
Leerplicht houdt de eventuele nieuwe meldingen bij en de jongerencoach houdt het nauwe en laagdrempelige contact met de leerling. Teven helpen wij de leerling om het bespreekbaar te maken op school en zo voorkomen wij gezamenlijk dat de leerling uitvalt op school.

.

Conclusie

Uit het jaarverslag komt naar voren dat het aantal absoluut verzuim meldingen in 2019-2020 is gestegen. De redenen hiervoor is dat een aantal nieuwkomers niet direct op een passende ISK-opleiding konden worden geplaatst. Door een nauwe samenwerking tussen burgerzaken, het wijkteam en Vluchtelingenwerk heeft leerplicht eerder inzicht gekregen in de leerplichtige nieuwkomers die in de gemeente worden ingeschreven. Hiermee voorkomen we tijdig dat sommige nieuwkomers nog niet op een school ingeschreven staan.

Ondanks het feit dat het verzuim vanaf half maart 2020 niet meer werd gehandhaafd is het aantal relatief verzuimmeldingen toch gestegen in vergelijking met schooljaar 2018-2019. Leerlingen die langere of meerdere perioden verzuimden zijn vaker in een schooljaar gemeld. In 2019-2020 is bijgehouden hoe vaak leerlingen en/of ouders voor het verzuim zijn gewaarschuwd door leerplicht. De meeste relatief verzuimmeldingen en waarschuwingen zijn aan MBO-leerlingen toe te schrijven. Bij relatief verzuim wordt door middel van hulpverlening aan leerling en/of ouder(s) de kans geboden om de oorzaak van het verzuim te verhelpen. Wanneer hulp wordt geweigerd, of men werkt onvoldoende mee, kan leerplicht een sanctie opleggen. In 2019-2020 is er een daling van aantal sancties, mede door de coronamaatregel die stelde dat de leerlingen tijdelijk op afstand onderwijs kregen en niet op locatie.

Het aantal thuiszitters is in 2019-2020 gestegen. Om dit te voorkomen of zo kort mogelijk te laten duren werkt leerplicht nauw samen met de samenwerkingsverbanden en andere netwerkpartners. In sommige situaties duurt het langer om een passende onderwijsoplossing of onderwijsplek voor een leerling te vinden.

Er hebben meer ouders in 2019-2020 een aanvraag gedaan voor vrijstelling van inschrijving van hun kind, omdat deze wegens lichamelijke of psychische ongeschikt is om tot een school te worden toegelaten. Deze aanvragen zijn allemaal onderzocht. De meeste aanvragen waren voor jonge kinderen die net de leerplichtige leeftijd kregen en zorg kregen bij een (verpleegkundig) kinderdagverblijf.

Het percentage voortijdig schoolverlaters van Ridderkerk ligt onder het landelijk en sub-regionaal gemiddelde.

Doorkijken naar 2020-2021

In 2020-2021 blijft leerplicht Ridderkerk zich verder concentreren op de aanpak van het langdurige en zwaardere relatieve verzuim. De prioriteit ligt bij het zo laag mogelijk houden van het aantal thuiszitters en de tijd dat zij thuis zitten zo kort mogelijk is. Tevens hebben het zo spoedig mogelijk stoppen van ongeoorloofd verzuim en de vermindering van het aantal voortijdig schoolverlaters prioriteit.

Met coronamaatregelen gingen we de zomervakantie 2020 in en uit. Het is afwachten hoe het virus zich zal ontwikkelen en welke consequenties dit heeft voor de maatschappij, de scholen en natuurlijk de leerlingen in 2020-2021.

Behalve dat het onderwijs op afstand het afgelopen half jaar voor veel leerlingen een enorme aanpassing was , had het voor anderen ook een positieve uitwerking. Denk hierbij aan de leerlingen die wegens ziekte thuis waren, zij konden op deze manier toch deelnemen aan het onderwijs.
De scholen ontdekten andere manieren om leerlingen van onderwijs te voorzien. Tevens overwegen de scholen opnieuw wat het meest geschikte aantal leerlingen voor een klas is om iedereen goed onderwijs te geven.

Het coronavirus kan een revolutie in onderwijsland betekenen en leerplicht Ridderkerk volgt dit op de voet. Volgend jaar om deze tijd zullen we weten wat de ontwikkelingen zijn geweest en/of dit tot veel veranderingen heeft geleid.
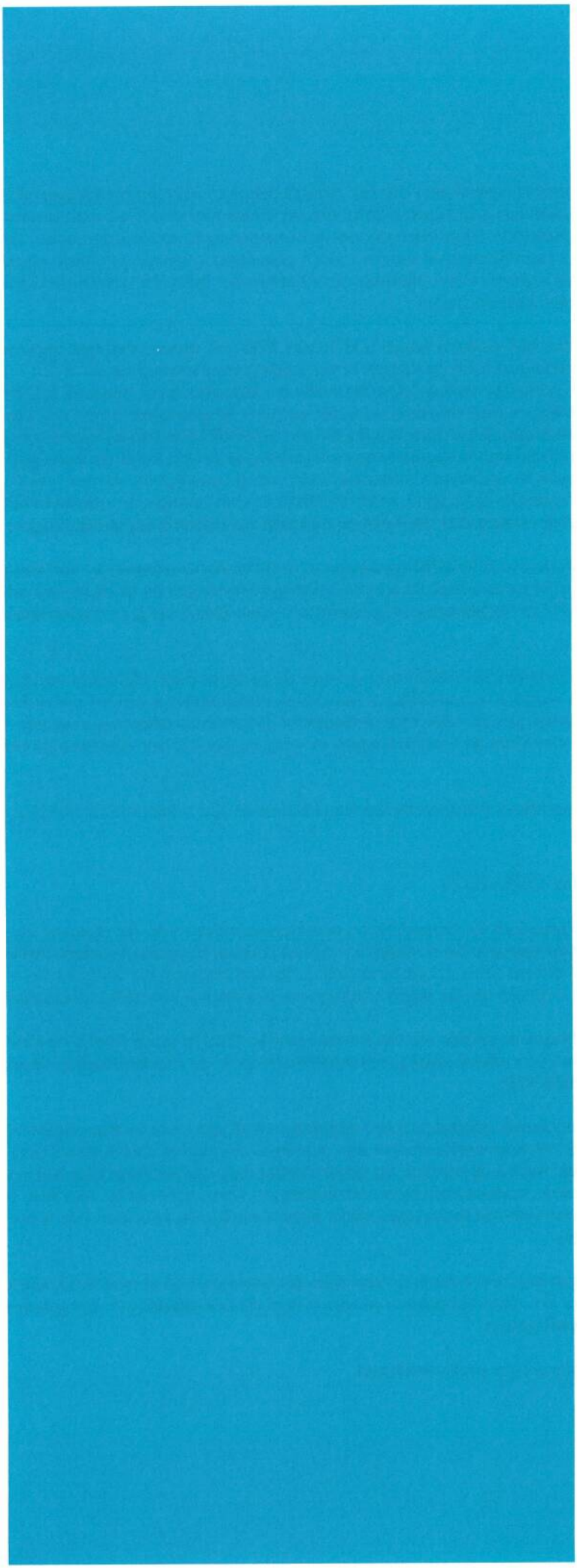
Tot die tijd; zorg goed voor uzelf en elkaar!